

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд на тема:
„Систематология на работническия спорт в Република България в съвременните социално-икономически условия”

Автор: гл. ас. Георги Василев Драганов
Научен ръководител: проф. Бисер Цолов, дн

Дисертационният труд третира изключително интересна от теоретико-практическа гледна точка тема, свързана с моделите, тенденциите и факторите, влияещи върху развитие на спорта сред работещите в България. Актуалността на темата се подкрепя и от протичащите през последните години социални, икономически и структурни промени в у нас, отразяващи различни като сила, обхват и насоченост въздействия. Всички тези обстоятелства представят интересни възможности за изследване и интерпретации, и в този смисъл дисертацията може да се разглежда като навременен опит за проучване и осветляване на част от тези въпроси.

Една от най-значимите практически ползи от труда е, че резултатите от него биха могли могат да се използват от съответните организационни субекти за формиране и прилагане на цялостно нов, съвременен подход при планирането, практическото осъществяване и маркетинга на спорта сред работещата част от населението за създаване на различни като обхват и проекции политики.

Върху основата на приложението на системния подход е направен задълбочен ретроспективно-диагностичен анализ на работническия спорт в България – фактори, модели, политики, структура, функции, съдържание, ресурсно осигуряване, механизми и форми на управление. Приложеният системен подход позволява идентифициране на най-значимите фактори, влияещи върху работническия спорт, както и дихотомията между секторно специфични и контекстуални фактори. Освен това е разкрито, че за разлика от други подсистеми на спорта, то в ситуацията на работническия спорт стратегическия, структурния, съдържателния и ресурсния контекст са наложени от частния бизнес, а не са индуцирани от държавата.

Адекватното обяснение за наличието или отсъствието на държавна политика относно спорта сред работещите изисква анализ на степента и формите на държавна намеса, което предоставя по-широка рамка за разбиране на ключовите процеси. В този смисъл уместно са представени водещите визии, политически идеологии и проекти, които осигуряват основата за анализа на модела на изграждане на взаимоотношенията държава–бизнес–работещи–общество. Те служат и за обяснение на технологията и процеса на формиране на целенасочена държавна политика за развитието на работническия спорт.

Авторът обосновава три важни концепции, които служат за аналитична рамка на работническия спорт в съвременните социално-икономически условия:

1. Отношението на държавата, изразено чрез наличието (или отсъствието) на целенасочена политика за подпомагане на работническия спорт като част

от една по-широка концепция със силно изразени социални мотиви във всички сфери на държавната намеса. Основен фокус тук е интегрирането на работническия спорт с други социално ориентирани политики

2. Позиционирането на работническия спорт като част от концепцията за корпоративната социална отговорност. Този подход съответства на новия социално-икономически контекст.
3. Използването на спорта от страна на работодателите като част от усилията им за създаване и поддържане на дългосрочни отношения не само с клиентите, но и със собствените служители, известно като базиран на отношения маркетинг.

Теоретичният модел и насочеността на труда насочва автора към интензивно използване на изследването на отделни случаи и експертното проучване като основни методи за събиране и представяне на емпиричната фактология. Това е позволило на автора да предложи собствено обяснение на специфични ситуации или модели на поведение от страна на изследваните лица, както и да анализира действията и поведението на основните субекти, чрез анализ на развитието им в съвременните социално-икономически условия, в който се случват.

Проучен е опитът на бизнес субекти в предоставянето на възможности за спортуване на работещите в контекста на КСО. Вниманието в този смисъл заслужава проведеното проучване сред различни фирми нас (76), които предоставят възможности, форми на подпомагане и услуги за спортуване на собствените служители. Представени са видовете социални ангажменти за спорт от страна на работодатели, техните потребители и формите на участие.

Разработена е концептуална рамка за анализ и приложение на социални политики в областта на работническия спорт, което по същество представлява своеобразен теоретичен модел, чиято логика следва представения в глава 3 анализ на резултатите от проведените проучвания, както и интерпретациите на събраната фактология.

Авторът извежда три равнища на анализ:

а) степента на ангажираност на държавата за развитие на работническия спорт, изразено с наличието или както е в случая – отсъствието на политики и форми на подпомагане (макро ниво);

б) социални ангажменти (в т.ч. предоставяне на възможности за спортуване) от страна на работодателите, в контекста на приложението на концепцията за КСО (мезо ниво);

в) интереси, потребности, мотивация и нагласи на работещите за активен начин на живот и произтичащите от това ползи (микро ниво). За целта са проведени теренни проучвания, чрез които са установени някои характеристики от спортологичния профил на 164 български и 143 чуждестранни работници в качеството им на потребители и бенефициенти на социално ориентирани политики и услуги. В допълнение на това, анкетното допитване е разкрило още интересни аспекти относно здравния статус, условията на труд, социалната ангажираност на работодателите и отношението на държавата.

Като критична бележка мога да изтъкна, че не са изследвани ключови представители на институциите, имащи отношение към развитието на работническия спорт от рода на Министерството на труда и социалната политика, синдикални организации, МФВС, спортни организации, предоставящи услуги. Подходящ метод за целта щеше да бъде използването на някои от разновидностите на интервюто. Това би било в унисон с възприетия интегриран подход и щеше да разкрие мотивите, интересите, нагласите и ресурсния капацитет, което в последствие да позволи да се обосноват и проектират по-добре механизмите и политиките за междуинституционално партньорство в края на глава 3.

С висока теоретико-практическа стойност е представеният структурно-функционален модел за междуинституционално взаимодействие за реализация на политики в сферата на работническия спорт, който отразява новата визия в структурното и социалното партньорство между всички ключови организации от трите сектора, имащи отношение към проблема. Приносен момент в модела е и, че той интегрира влиянието на новия наднационален външен контекст.

Повдигнатите в дисертационния труд въпроси и изведените крайни продукти за нуждите на теорията и практиката може да послужи за основа на широк обществен дебат и възприемането на една нова визия относно ролята, мястото, значенето и осигуряването на спорта сред работещите в съвременното българско общество, механизмите и подходите за неговото управление. Всичко това би могло да намери реални проекции в подходите, технологията, начина на формиране и стратегическата ориентация на политиката в спорта на основата на равнопоставено партньорство, социален и структурен диалог между държава, частен сектор, синдикални организации и обществено спортно движение.

Авторефератът и публикуваните научни статии по темата са дело на автора, отговарят на приетите изисквания и стандарти, произтичат и имат пряка връзка с дисертацията.

В заключение, въз основа на горепосоченото, считам, че представеният дисертационен труд притежава необходимите качества и произтичащи научно-приложни приноси и с убеденост предлагам на Научното жури при НСА „Васил Левски” да удостои Георги Василев Драганов с образователно-научната степен „Доктор” в професионално направление 7.6. „Спорт”.

25.04.2013 г.

Изготвил становището:
доц. д-р Иван Сандански